

Lavantinske škofije

uradni list.

Vseбина. 39. Decretum Sacrae Congregationis Rituum, quo B. Maria Virgo Lauretana aëreonautarum Patrona declaratur. — 40. Benedictio machinae itineri aëreo destinatae. — 41. Decretum pro solemni Canonizatione beatorum Gabrielis a Virgine perdolente, Margaritae Mariae Alacoque et Ioannae de Arc. — 42. Duhovne vaje za duhovnike v letu 1920. — 43. Nadpastirske besede, govorjene pri prvem slovesnem sprejemanju dijakov v marijansko kongregacijo v kn. šk. semeniški kapeli Brezmadežne na praznik Marijinega oznanjenja dne 25. marca 1920. — 44. Orlovski tabor v Mariboru. — 45. Razpis ustanovnih mest v kn. šk. dijaškem semenišču, Maksimilijanišče-Viktorinišče, za šolsko leto 1920/21.

39.

Decretum Sacrae Congregationis Rituum,

quo B. Maria Virgo Lauretana aëreonautarum Patrona declaratur¹.

Sanctissimus Dominus noster Benedictus Papa XV, piis quorundam Sacrorum Antistitum et aliorum fidelium supplicibus votis, ab infrascripto Cardinali Sacrae Rituum Congregationi Praefecto relatis, libentissime obsecundans, Beatissimam Mariam Virginem, Lauretanam nuncupatam, omnium

¹ Acta Apostolicae Sedis. An. XII. vol. XII. Romae, 1. Maii 1920. Num. 5. pag. 175.

aëreonautarum praecipuam apud Deum Patronam suprema auctoritate Sua declaravit et constituit. Contrariis non obstantibus quibuscumque.

Die 24. Martii 1920.

✠ A. Card. Vico, Ep. Portuen et S. Rufinae,
S. R. C. Praefectus.

L. ✠ S.

Alexander Verde, Secretarius.

40.

Benedictio machinae itineri aëreo destinatae.¹

V. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit caelum et terram.

V. Benedic, anima mea, Domino.

R. Domine, Deus meus, magnificatus es vehementer.

V. Qui ponis nubem ascensum tuum.

R. Qui ambulas super pennas ventorum.

V. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Oratio.

Deus, qui omnia propter temetipsum operatus es, et cuncta mundi huius elementa in usum humani generis destinasti: bene✠dic, quaesumus, hanc má-

¹ Acta Apostolicae Sedis An. XII. vol. XII. Romae, 1. Maii 1920. Num. 5. pag. 175 sq.

chinam (has máquinas) itineri aëreo deputatam (deputatas); ut ad laudem et gloriam nominis tui látius propagandam, et ad res humanas promptius expediendas, damno quovis et periculo remoto, deserviat (deserviant), et in omnium fidelium, eandem machinam (easdem máquinas) adhibentium, animis caelestia fóveat (fóveant) desidéria. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Orémus.

Oratio.

Deus, qui beatae Mariae Virginis domum per Incarnati Verbi mysterium misericórditer consecrasti, eamque in sinu Ecclesiae tuae mirabiliter collocasti: effunde, quaesumus, bene✠dictionem tuam super hanc machinam (has máquinas); ut, qui per eam (eas) itineri aëreo sub tutela eiusdem beatae Virginis se commiserint, eo quo tendunt prospere per-

veníant, et incólumes ad própria revertántur. Per eundem Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Orémus.

Oratio.

Deus, in te sperántium salus, fámulis tuis iter aéreum peragéntibus ac tuam opem invocántibus, Angelum bonum de caelis cómitem benígnus adiúnge: ut ab eo custodiántur in ómnibus viis, et ad propósitam sibi metam feliciter deducántur. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Sacerdos aspergat aqua benedicta.

Sanctissimus Dominus noster Benedictus Papa XV hanc formulam benedictionis machinae itineribus aëreis destinatae, a Sacra Rituum Congregatione revisam atque dispositam et ab infrascripto Cardinali eidem Sacro Coetui Praefecto relatum, approbavit, eamque Appendici *Ritualis Romani* inserendam iussit.

Die 24. Martii 1920.

✠ A. Card. Vico, Ep. Portuen. et S. Rufinae,
S. R. C. Praefectus.

L. ✠ S.

Alexander Verde, Secretarius.

41.

Decretum

pro solemni Canonizatione beatorum Gabrielis a Virgine perdolente, Margaritae Mariae Alacoque et Ioannae de Arc.¹

Omnibus feliciter expletis, quae iuxta sacros canones praemitti praescripta sunt, ut beati Servi Dei Gabriel a Virgine perdolente, clericus professus Congregationis Passionis, Margarita Maria Alacoque et Ioanna de Arc, Virgines, in Sanctorum albo recenseantur; Ssmus D. N. Benedictus Pp. XV, in huius diei Consistorio, proximam festivitatem Ascensionis D. N. I. C., die XIII mensis maii, pro solemni Canonizatione beatorum Gabrielis a Virgine perdolente et Margaritae Mariae Alacoque assignavit, dominicam vero sequentem pro Ioanna de Arc. Insuper nonnullos ante dies, hoc est VII maii, novum Consistorium fieri decrevit in quo sententiam Episcoporum in re tanti momenti exquirat. Et ad hunc finem praescribit ut omnes Antistites, qui sunt intra centesimum ab Urbe lapidem, si possint,

¹ Acta Apostolicae Sedis. An. XII. vol. XII. Romae, 1. Aprilis 1920. Num. 4. pag. 114 sq.

Romam petant et praefatis Canonizationis solemnibus adsistant, etiamque, nisi grave aliquid obstet, Consistorio diei VII maii intersint, votum suum edituri. Ceteros Italiae et proximarum regionum Archiepiscopos ut romanum iter ad eundem finem aggrediantur, peramanter invitat. Remotiores vero de hac tam iucunda et extraordinaria solemnitate certiores reddit. Ne autem frequentibus ad Urbem itineribus nimium graventur Episcopi, Sanctitas Sua benigne indulget ut, qui hac occasione Romam advenerint et memoratis solemnibus interfuerint, eximantur ab obligatione visitandi sacra Limina prima proxima vice.

Datum Romae, ex aedibus Sacrae Congregationis Consistorialis, die 8 martii 1920.

✠ C. CARD. DE LAI, Ep. Sabinen., Secretarius.

L. ✠ S.

✠ V. Sardi, Archiep. Caesarien., Adessor.

42.

Duhovne vaje za duhovnike v letu 1920.

Od 23. do 27. avgusta 1920 se bodo v cerkvi sv. Alojzija v Mariboru vršile duhovne vaje za duhovnike Lavantinske škofije in sicer pod vodstvom pobožnega patra iz reda sv. Frančiška. K letošnjim eksercijam so s tem povabljeni vsi častivredni gospodje duhovniki naše škofije, ki se jih želijo, oziroma glede na sinodalne določbe morajo udeležiti v tekočem letu.¹

Lani je vsled tukajšnjega povabila prihitelo toliko eksercitantov, da so nekateri izmed njih zopet

odšli, ker niso dobili primerne prenočišča, *quia non erat eis locus in diversorio.* (Luc. 2, 7). Zanimanje za duhovne vežbe in hrepenenje po njih se naj letos nikar ne zmanjša, marveč le še pomnoži; zakaj skrb za prenovljenje duha (Efež. 4, 23) ne sme zaostati za negovanjem telesa. Reverendi sacerdotes! Hodie si vocem meam audieritis, nolite obdurare corda vestra!

Exerce teipsum ad pietatem! Nam corporalis exercitatio ad modicum utilis est; pietas autem ad omnia utilis est, promissionem habens vitae, quae nunc est, et futurae. Fidelis sermo et omni acceptione dignus. (I. Tim. 4, 7—9).

¹ Več o tem glej: Lavantinske škofije uradni list, 1919. Št. V. odst. 40. str. 55—57.

Nadpastirske besede,

govorjene pri prvem slovesnem sprejemanju dijakov v marijansko kongregacijo v kn. šk. semeniški kapeli Brezmadežne na praznik Marijinega oznanjenja dne 25. marca 1920.

Ave, gratia plena, Dominus tecum! (Luc. 1, 28).

V Gospodu draga mladež!

Najčudovitejšega trenutka svetovne zgodovine nas spominja današnji veličajni praznik. Spominja nas tistega preimenitnega dne, ko se je započelo tako željno in živo pričakovano odrešenje človeškega rodu, ko je namreč angelj Gospodov pozdravil Devico devic: Zdrava, milosti polna, Gospod s teboj! Od tega najmilostnejšega dneva dni, ki jih je Gospod napravil, se razlega ta najlepši pozdrav — ko bi se našel še lepši, bi ga bil nadangelj Gabriel gotovo povedal — se razlega ta pozdrav z večnih višav tja po širóširnem svetu, doni neprenehoma med katoliškimi ljudstvi in narodi. Po tem nebeškem pozdravu, ki ne bo vtihnil do konca dni in ki odmeva in bo odmeval še po rajskih prostorih, je udarila večno blažena ura, v kateri je bil spočet od Svetega Duha v najčistejšem telesu Marijinem obljubljeni Mesija. S tem veličastnim pozdravom se je pričelo odrešenje grešnega človeštva, obenem pa tudi češčenje brezgrešne device in matere Marije. Ob tem radostnem dnevu je prejela Marija čast vseh časti, čast Matere božje. In svet je nastopil pot naproti svojemu odrešenju.

In prav na ta zgodovinski svetek sem došel v to le z oleandri in zelenimi venci okrašeno Marijino svetišče¹, da tukaj prvikrat sprejemem slovesno v Marijino kongregacijo ne pičlo število dijakov gimnazijcev in realčanov. S tem svečanim sprejetjem začenja blagoslovno delovanje vse hvale vredne dijaške marijanske kongregacije, katere glavna patrona ali zavetnica je Brezmadežna. Drugega patrona ali variha so si izvolili kongreganisti sami in sicer sv. Alojzija, angeljskega varovnika krščanske mladine, čigar slava nikdar ne potemni. Jaz pozdravljam danes spočeto ker kanoniški ustanovljeno družbo vrlih sinov modric. Ave, gratia plena, Dominus tecum! Pozdravljena, vselej te spremljaj milost božja, in zmeraj bodi Gospod s teboj!

Zdaj vas pa vprašam, mladi moji poslušalci, je li vredno in pravično, je li koristno in vzveličavno, da je današnji blagdan začetek dijaški Marijini kongregaciji v vedno bujnejše se razcvitajočem mestu Mariboru? Nedvomno. O, dolgo sem želel in težko čakal, da se osnuje milosti in odpustkov polna Marijina družba med dijaki Lavantinci. Na znameniti

sinodi škofijski, v letu 1906 sklicani, sem priobčil posebno konstitucijo o Marijinih kongregacijah, kjer sem med drugim naglašal z vsem poudarkom: »Praeprimis vero desideramus, ut in seminariis Nostris tum puerorum tum clericorum tales congregationes erigantur; nam pro ipsis originitus introductae sunt. De ipsis exspectamus omnino necessariam reformationem et renovationem spiritus et maiorem vocationem clericalem¹.« Tudi na najštevilnejše obiskani sinodi leta 1911 je bil govor o prekristnih kongregacijah Marijinih, katerih je bilo že tedaj po škofiji 269. Ob koncu sinodalne določbe sem vzkliknil: »Est nostrum intimum et ardens desiderium, quod iam in praeterita Synodo communicavimus cum clero Nostro, ut videlicet in omnibus maioribus parochiis Lavantinae dioecesis erigantur congregationes Marianae atque illae crescant et floreat et fructus ferant uberrimos in omnibus populi ordinibus, praesertim vero in iuventute christiana. Per Mariam ad Iesum!²«

Pač povsem je prav primerno in pristojno, da je mariborska srednješolska omladina vpeljala dijaško marijansko kongregacijo, ker so pravkar dijaki zasnovali pred 357 leti pomenljivo kongregacijo. O čudoviti tej osnovi kakor tudi o namenu, bistvu in razvoju marijanske kongregacije hočem izpregovoriti nekoliko besed, katerih vsako ovažujte in jo ohranite kakor Marija v svojih srcih! Vse naj služijo Bogu v glorio, Mariji v slavo, vam v časno in večno srečo, meni in vsem pričujočim častitim duhovnikom v duhovno korist in blagost!

V Mariji ljubljene dijaki!

Menda že znate in veste, da je leta 1563 belgijski magister latinščine v rimskem kolegiju družbe Jezusove, Janez Leon ali Leunis (Lönis), rojen 1535 v Lüttichu in umrl 1584, vpeljal to nežno pobožnost³. Postavil je v šolski sobi soho preblazene device Marije ter je svoje blage učence povabil, da

¹ Synodus dioecesana Lavantina concita anno salutis 1906. Marburgi, 1907. Cap. CXXXV. pag. 539.

² Operationes et constitutiones Synodi dioecesanæ Lavantinae anno Domini 1911 congregatae. Marburgi, 1912. Str. 298.

³ P. Leunis, Der erste Präses der ersten Kongregation. Sein Lebensgang nach den urkundlichen Quellen. (Präsidenten-Korrespondenz für Marianische Kongregationen. 1920. Nr. 1, S. 1—10).

¹ Vsprejeto: Ob šestih zjutraj slovesen vhod, Veni creator Spiritus, nagovor, sveta maša s skupnim svetim obhajilom, sprejemanje v kongregacijo, Te Deum laudamus.

naj goreče častijo in pridno posnemajo prečisto Devico in dosegali bodo najboljše uspehe v svojih študijah. Vsi študentje Leonovega razreda so ubogali svojega modrega učitelja ter so se vestno ravnali po njegovih dobrih nasvetih. Kmalu so se pridružili mali četi še učenci drugih razredov tako, da je mlada družba brzo štela osemdeset vnetih članov. Ne dolgo, in sveto podobo so zavoljo pretesnega prostora v šoli prenesli v domačo kapelo in v kratkem v cerkev Marijino Oznanjenje, od koder je dobila prva ta marijanska kongregacija svoje slavno ime, ki ga še vedno nosi in ga bo nosila vse svoje žive dni. Vsi udje prelepe družbe so bili vzgledno marljivi in pobožni dijaki tako, da jih je vse radó imelo, čislalo in ljubilo.

1. Kaj čuda, da so izvrstni družbeniki zasluli tudi na papeškem dvoru, od koder so prejeli prvo priznanje in pohvalo leta 1577. Dne 5. decembra 1584 pa je papež Gregor XIII. (1572—1585) potrdil kongregacijo s titularnim godom Marijino Oznanjenje ter jo je povzdignil v arhikongregacijo, ki bi naj kot prima Primaria veljala ter bi naj v svojo matico sprejemala in zapisovala vse druge nastale kongregacije, ki so jih izprva smeli samo le dijaki ustanavljati. Papež Sikst V. (1585 do 1590) pa je leta 1586 dovolil osnovo marijanskih družb tudi za mladeniče nedijake in za može. Končno je najučenejši papež Benedikt XIV. (1740—1758) pripustil in potrdil tudi za žene in mladenke to veljavno družbo s predpravicami rimske glavne kongregacije pod pogojem pridružitve primi Primariji.

Odslej so se čudovito naglo ustvarjale Marijine kongregacije za oba spola razne starosti, za različne poklice in stanove ter so se izredno hitro širile in nepričakovano poviševale. Saj so bile te prikupljive sodalitete — krepko organizirane ter po starosti, po spolih in stanovih previdno razvrščene — čisto cerkvene družbe za pospeševanje krščanske stanovske popolnosti s pomočjo posebnega češčenja in posnemanja neomadežane device in matere Marije. Koncem leta 1911 je bilo rimski nadkongregaciji 33.000 Marijinih družb priglasičenih ter priklopljenih s stoterimi in tisočeriimi člani, katerih štejejo že nad dva milijona. Te priljubljene kongregacije so prinašale in prinašajo nedomerno bogat blagoslov v verskem in nravnem, v socialnem in znanstvenem oziru. Dragocen sad dijaških kongregacij so tudi tako zvane akademije, to so društva najbolj nadarjenih dijakov v namen znanstvenih vaj in vežb.¹

¹ Mehler, Berichte über Sodalentage in Altötting 1899, Freiburg in Schweiz 1902, Mannheim 1902, Köln und Aachen 1903, Einsiedeln 1906. — G. Harrasser, Reden und Referate des Sodalentages in Linz 1907 (1908). — P. H. Opitz, S. J., Unterm Lilienbanner. 1904. — Die Fahne Mariens. Sodalentage-Korrespondenz für Marian. Kongregationen. V letu 1920 izhaja že

Potemtakem so dijaki začetniki prevažnih kongregacij Marijinih. Kaj je torej bolj pametno in pristojno, kakor da so tudi mariborski študentje pristopili staročastiti marijanski kongregaciji? Rad, izredno rad sem dne 3. novembra 1919 dovolil osnutek dijaške kongregacije s sedežem v tej vabljivi semeniški kapeli, posvečeni Brezmadežni, vsled česar je tudi Brezmadežna glavna zavetnica započete družbe. Njen drugi mogočni varih pa je angeljski mladenič, sv. Alojzij pl. Gonzaga. Prvi stanek nove družbe se je vršil na veseli praznik brezmadežnega spočetja device Marije lanskega leta. Za vstop se je koj v začetku oglasilo krog 40 kandidatov. Od tiste dobe narašča število izvoljenih sinov Marijinih vedno više tako, da šteje sedanja kongregacija nad 80 udov. Ne bom upal proti upanju, da se bo to število z Marijino pomočjo, z Alojzijevo priprošnjo in po prizadevanju modrega družbenega voditelja še znatno dvignilo, da bo kmalu visoko poskočilo.

Sladko to nado mi vzbuja in mi jo krepí že dosedanja vnema in gorečnost družbenikov. Ker se je premalo zdelo, vsak mesec sklicati, kakor terjajo pravila, družbeni shod, se je določilo, češ, da se naj vršijo sestanki vsaj v začetku sleherni teden in sicer v soboto, na Marijin dan, od štirih do petih popoldne, pozneje pa slednji štirinajsti dan. Na dnevnem redu sestanka so verska predavanja, zlasti o Marijinem življenju. Pri sestankih ne govori samo voditelj, temveč se oglašajo tudi dijaki, ki samostojno nastopajo z govori, z deklamacijami, s petjem. Da se poglobi krščansko življenje med dijaštvom, so se odredili v družbi odseki, kakor evhari-

XXVI. letnik. — Präses-Korrespondenz für Marian. Kongregationen zugleich Organ für die Priester- und Theologen-Kongregationen. V tekočem letu 1920 izhaja že XIV. letnik. Iz letnikov 1919 in 1920 sem marsikaj posnel za zgorajšnji sestavek. — Canisiusstimmen zugleich Stimmen Maria. Offizielles Organ der Canisiuswerke und der internationalen marianischen Kongresse. Leto 1920 šteje že XLIII. letnik. — Bericht über den fünften Marianischen Weltkongress. Abgehalten zu Salzburg vom 18. bis 21. Juli 1910. Salzburg, 1911. Gr. 8°. Seiten VI + 704 + XV.

Dr. Franz Xav. Schwächler S. J., Sodalitas Marianus. Verfassung, Statuten und Gebräuche der marianischen Kongregationen. Neu herausgegeben vom P. Georg Harrasser S. J. Achte Aufl. Wien, 1912. — G. Harrasser S. J., Geist und Leben der Marianischen Kongregation. Erklärung der neuen allgemeinen Statuten. 2. Aufl. — G. Harrasser und P. Sinthern S. J., Im Dienste der Himmelskönigin. Vorträge für Marianische Kongregationen. Wien 1919. Fünfte Aufl. in zwei Bänden. — P. Gerard Diessel C. ss. R., Predigten und Konferenzen. Herausgegeben von P. F. Rechtschmied C. ss. R. Paderborn. III. Band: Konferenzen über die allerseligste Jungfrau Maria. Für Männer und Jünglinge, Frauen und Jungfrauen. (400 Seiten).

Frančišek Bleiweis, Vodilo otrokom Marijinim. V Ljubljani, 1906. Mal. 8°. strani 80. — Jan. Ev. Kalan, Vodnik marijanski. Navodilo za pravilno vodstvo Marijinih družb. V Ljubljani, 1910. 8°. strani IV + 156.

stični, ki širi pogosto prejemanje svetega obhajila; potem misijonski, ki vzbuja zanimanje za misijonsko delovanje katoliške Cerkve z branjem misijonskih listov in časopisov, s predavanji o misijonih in s priporočanjem molitev za njih uspehe. Naposled je odločen odsek za obravnavanje apologetičkih vprašanj in odgovorov.

Dosedanji družbeniki še niso doslej redni člani, marveč so le postulantje za sprejem v odlično družbo. Po splošnih pravilih¹ mora biti slednji ud najmanje tri mesece kandidat in potem se še le sme sprejeti med redne ude. Danes se naj vrši slovesni sprejem prvih kongreganistov dijaške Marijine kongregacije, ker pretečejo približno trije meseci, odkar se je osnovala družba in bi bili člani tako tri mesece kandidatje. Sprejem bom izvršil natanko po vodilu, za to odločenem. Obenem bom blagoslovil čedno svetinco, ki predstavlja Brezmadežno, katero obdajata na desnici in levici po dva mila angeljčka, ter jo bom s sinjem trakom pripel kongreganistom na prsi.

In tako bo cerkvenopravno utemeljena dijaška marijanska kongregacija v tem semenišču, ki je srce mojega srca, ter bo pridružena rimski primi Primariji. Kdo pove danes, koliko bo ta sodaliteta koristila potekom časa? Iz preteklosti smemo sklepati na sedanost in na prihodnost. Marijanski kongregaciji so bili včlanjeni sv. Stanislaj Kostka († 1568), sv. Karol Borromej († 1584), sv. Janez Berchmanns († 1621), sv. Frančišek Salezij († 1622), sv. Fidelis iz Sigmaringe († 1622), sv. Frančišek Regis († 1640), častitljivi P. Eudes († 1680), sv. Leonard a Porto Maurizio († 1751), sv. Peter Fourier († 1636), čigar slovesne kanonizacije sem se v Rimu tudi jaz udeležil, nadalje častitljivi Olier († 1657), sv. Janez Bapt. de Rossi († 1764), sv. Alfonz Marija de Liguori († 1787), potem nad sto kardinalov in deset papežev, med njimi glasoviti Pij IX. in veliki Leon XIII.

Res, kdo bi znal danes opisati in narisati, koliko pobožnih mladeničev in značajnih mož bo izšlo

¹ Apostolische Konstitutionen für die Marianischen Kongregationen. — Leges et statuta Sodalitatum B. Mariae V. approbata a R. P. Petro Beckx an. Dom. 1855. — Instructiones R. P. Ant. M. Anderledy de Congregationibus B. Mariae V. an. Dom. 1885. — Geschichtliche Aufzeichnungen der Marianischen Kongregationen hinsichtlich der altherkömmlichen Gebräuche derselben. — Neue allgemeine Statuten der Marianischen Kongregation, approbiert von A. R. P. Franz X. Wernz am 8. Dezember 1910. — Neues Ablassverzeichnis der Marianischen Kongregation. (Summarium indulgentiarum) vom Hl. Vater Pius X. bestätigt am 21. Juli 1910. — Dahlmann, Handbuch für die Leiter der Marianischen Kongregation. Münster. — A. Niederegger S. J., Der Studentenbund der marianischen Sodalität, sein Wesen und Wirken. Regensburg, 1884. 8°. Seiten 117. — V sinodalni knjigi leta 1906 govori obsežna konstitucija o vpeljavi marijanskih kongregacij v Lavantinski škofiji, o ustanovitvi novih taci družb, o njih sadonosnem vodstvu, o kaznih za prestopke, o broju marijanskih družb v škofiji, o njih popolnih in nepopolnih odpustkih ter privilegijih.

iz te danes tako svečano uvedene družbe? Kdo more prorokovati, koliko vzglednih, učenih, preizvrstnih katoliških duhovnikov, profesorjev, inženjerjev, učiteljev, uradnikov bo rodila danes spočeta Marijina kongregacija? Ona bo vzorna šola krščanske bogoljubnosti in najvarnejša obramba mladeniške čistosti, nedolžnosti, neomadežanosti. Vi duhovni cvet sedanosti postanite zreli sad prihodnosti! Mnogoteri izmed vas so bili vojščaki in vedo, kaj je borba. Vrnili so se nepokvarjeni iz vojne in bodo sedaj neustrašni bojovníki v Marijini armadi. Sveta vojska bode nasproti sovražnikom krščanske vere in krščanskega življenja, nasproti raznim strastem človeškim. Eden edini mož premore jedno celo ljudstvo prenoviti, če je prežet in prežarjen od prave gorečnosti. Trdno stoji za vse resnično in dobro in lepo, pa se naj dvigajo brda in planine, naj buči morje in se trese zemlja.

Jaz bom že zdavna trohnel v grobu, zarastla bo že trava moje gomilo in bo večerni veter brljal čez njo, toda danes od mene slovesno v Marijino zavezo sprejeti kongreganisti še bodo vedno vzgledno živeli in delali Bogu v glorio, Mariji na počast, Cerkvi v povzdigo, sebi in bližnjiku v dobro srečo; pa spominjali se bodo tudi mene zvečnega v svojih molitvah in pobožnostih. Da, to je res drevo, zasajeno ob vodnih potocih, čigar listje ne odpada in ki rodi sad v svojem času. (Ps. 1, 3). Zvesti ostanite do smrti tej zvezi, s katero bodi vedno Gospod in jej podeluj svojo vse zmagnujočo milost! Prisega dana, vez velja.

2. Ljubi moji, vprašam vas, kako pa se vendar zлага in vjema, da stopijo ravno dijaki tako praznično v Marijino družbo, stopijo v njeno zvezo in tovarišijo? Vse to se vrlo dobro strinja. Saj je bila Marija tudi učenka, je bila, da tako dem, dijakinja.

Vsakega leta slavimo dne 21. novembra praznik, imenovan praesentatio B. M. V. Kaj pomenja ta svetek? Srečna starša Joahim in Ana sta svojo štiriletno hčerkico Marijo pripeljala v Jeruzalem ter sta jo izročila tempeljski šoli. Čisto blizu čudovitega tempelja je stala šola za poduk in vzgojo deklic. Hebrejske mladenke so bile v nežni starosti tam podučevane in vzrejevane od pobožnih in izkušenih učiteljic. Deklice so se učile tukaj brati in pisati, svete pesmi peti, moliti in premišljevati. Obenem so se vadile, ročna dela opravljati, šivati in plesti v svili, srebru in zlatu. Urile so se, duhovniška oblačila in altarne okrasbe pripravljati. Vzgojevale so se v vsem, kar je spadalo k časti in čednosti, k uglednosti in rednosti ženskega spola, k njegovemu poklicu. Pred vsem so se pa učile svetega Pisma, so dobivale poduk o Mozesovi postavi, v molitvi, sploh v vseh vajah bogoljubnega, krepostnega življenja.

To je bila tempeljska šola za deklice, kakor so imeli tudi dečki svojo šolo. Čudno, Jezus je obiskal to tempeljsko šolo ter je v njej med učeniki sedel, jih je poslušal, jim odgovarjal in jih izpraševal. Na prostoru, kjer je stala deklška šola, je bila kesneje pozidana krasna cerkev. Še dandanes kažejo v Jeruzalemu šolo, kjer se je preblazena devica Marija učila brati sveto Pismo. V tej visoki šoli se je Marija popolnoma darovala Bogu in je bila darovana, od koder prihaja ime našega praznika darovanje Marije device. V tem zavodu je ostala do štirinajstega leta, do starosti, v kateri stoji večina izmed vas. Marija je bila dijakinja od 4. do 14. leta. In kaka? Vsa pridna in pobožna, vsa čista in nevina, brez vsake mladostne vihravosti in razposajenosti, brez gostobesednosti, brez trmoglavosti, brez katerekoli pokvarjenosti. Ko bi se bilo tedaj njeno učenje in obnašanje ocenjevalo, bila bi dobivala najboljši red, najvišjo hvalo, graje pa nobene. Marljivost in naprednost bi bili vedno obdarovani z najlepšimi darili in izpričevali. Po svoji delavnosti in nabožnosti, po svoji neomadežanosti in veliki popolnosti je bila Marija že tedaj zrcalo pravičnosti in svetosti. Poglejmo v to zrcalo zrcal!

a) Marija učenka je molila in sicer veliko. Glasoviti puščavnik betlehemski, sv. Hieronim, piše: Marija je vsak dan prve tri ure zjutraj molila in vsako noč eno uro o polnoči. — Marija je molila rada. Nobeden jezik ne more izreči, s kakim veseljem je Marija molila, častila in ljubila Boga. — Marija je molila pobožno. Zbranega duha je bila pričujoča pri vsakdanji daritvi ter je pazljivo, vtopljena v Boga, molila psalme. V Rimu so ljudje čakali v cerkvi na sv. Alojzija, da ga vidijo moliti. Dozdeval se jim je kakor v molitev globoko zatopljen angelj. Kaj bi neki rekli še le o Mariji, ko bi jo videli pobožno moliti.

Marija je molila za sebe. Čeprav je bila brez madeža, brez izvirnega in zasebnega greha, je vendar vedela, da ima vse te vrline od Boga, da mora božji milosti za to zahvalna biti. Milost božjo si je morala tudi ona z molitvijo pridobivati, ohranjevati, pomnoževati. — Marija je molila za starše. Prav dobro je vedela, koliko dolguje blagemu očetu Joahimu in mili materi Ani. Znala je, koliko sta roditelja trpela, ko je bil Joahim v tempelju zavržen od višeduhovnika Isaharja s svojim darom in je bila Ana od domače dekle zaničevana, ker ni bilo zaroda.¹ Vsemogočni Bog pa jima je dal za plačilo

trpljenja neomadežano dete Marijo. Ker sveto dekle ni moglo v šoli drugače staršem povračevati skrb in ljubezen, je molilo in prosilo za nje. — Marija je molila za svoje ljubo ljudstvo, da bi bilo kmalu rešeno. Saj je vedela in trdno upala, da pride iz njenega ljudstva — ni pa slutila, da pride iz nje same — obljubljeni, že toli težko pričakovani odrešenik. — Marija je molila za vse ljudi, ker je vedela, da bo odrešen ves človeški rod. Vendar vedela še ni, da jo bodo vsa ljudstva poveličevala kot pomočnico, kot tolažnico, kot zavetnico, kot soodrešenico.

O blagi in dragi kongreganisti! Učite se od molitev ljubeče učenke, kako da naj molite! Molite mnogo, molite zjutraj in navečer, pred učenjem in po učenju! Molite radi v tihi izbici in v cerkvi tam, kjer žari večna luč pred svetim šatorom! Obiskujte radi službo božjo ob nedeljah in praznikih, če mogoče, tudi ob delavnikih in sopraznikih! Zlasti se udeležujte vestno družbenih pobožnosti! K materi hitijo radi dobri otroci. Molite pa ne le radi, ampak tudi pobožno, to je, da mislite na Boga ter se varujete raztresenosti. Marijinemu otroku se spodobi notranja molitev, molitev v duhu in srcu, ne le zunanja, le z ustnicami. Kajti moliti se pravi, ne le ustnic gibati, marveč srce k Bogu dvigati. In za koga moli sin Marijin? Za se, da ostane vse svoje žive dni zvest svoji nebeški Materi; moli za starše, ki so za Bogom njegovi največji dobrotniki; moli za učitelje in vzgojitelje in za vse svoje dobrotnike, da jim tako plačuje in vračuje prejete dobrine. On moli za sveto Cerkev in njenega poglavarja, moli za škofijo in njenega vodnika, moli za domovino in državo ter za njenega vladarja in njeno gosposko.

b) Poglejmo še bistreje v naše užigalno ogledalo! Marija dela. Njeni iskreni molitvi se je v tempeljski šoli pridruževala neumorna delavnost. Pridno je reševala naloge v branju in pisanju, v učenju svetega Pisma in božje postave, v petju veličastnih psalmov in himen. Učiteljice in součenke so se čudile tej gorečnosti, spretnosti, naprednosti. Kar je Marija pozneje potrebovala v hiši in kuhinji kot mati in varihinja božjega Deteta, kot zvesta družica sv. Jožefa tesarja, vse to si je pridobila v tempeljski šoli potekom deseterih let. In Marija se je vsega natanko in ne površno učila, se je skrbno vadila in urila v potrebnih delih. Pri vsej tej izredni delavnosti pa ni iskala sebe, svoje hvale, temveč je koprnela po slavi božji in je hrepenela po bližnjega blaginji. Znana je pobožna pripoved o Kristusovi suknji, ki je bila šita iz rdečega sukna, rezana vsa iz enega kosa. Sivala jo je Marija sama. Kristus je oblekel suknjo in kakor je rastel, tako je rastla suknja čudežno z njim. Ko je umrl, so srečkali pod križem vojščaki za njo. Pravijo, da je vadjlo dobil Markus iz Panonije. Na suknji so neizbrisne ostale

¹ V obče se občudujejo krasne slike starega mojstra pl. Führicha: Joahim izgnan iz tempelja, Ana zaničevana od dekle, Joahim in Ana žalujeta, srečanje Joahima in Ane pri zlatih vratih. (Glej slike in opise v časopisu: *Monatrosen zu Ehren der seligsten Jungfrau und Gottesmutter Maria*. Innsbruck, 1919. Heft 2. str. 48 nsl. Heft 3. 4. str. 80 nsl. — Idem, 1920. Heft 9. str. 175 in 176).

vroče solze, ki jih je Marija točila pri izdelavi, ko je mislila na sinovo trpljenje in smrt, kakor tudi krvave solze, ki jih je jokal Jezus na Oljiski gori in ob potu na Golgoti.

Marijini sodali! Učite se od učenke Marije neprestanega dela. Življenje ni šala, ni igrača, ni ples; življenje je resnost, je priprava, je izpopolnitev. Zdaj se vam še smeje življenje v jutranji zori; ali kmalu pride žgoč opoldan, in morda bodo viharji zatulili, oblaki se nakupičili in prihrule bodo plohe in poplave. Na to resno, na to viharo in nevarno življenje se že sedaj v prijetni mladosti skrbno pripravljajte! Ljubite delo že v malem! Mladost je življenje v malem. Marljivost v šoli, rednost v vsem in povsod, natankost v dohodu in odhodu, zgovornost in molčečnost o pravem času, strpljivost s sodrugi! Take in enake čednosti se ne smejo pogrešati pri sodalih. O kako bote veseli in zadovoljni v poznejšem življenju, če se zdaj privadite resnega dela, če se naučite rednosti, točnosti, skrbnosti in preprostosti v vsem svojem dejanju in nehanju! To vas bo delalo srečnejše, kakor bi vas osrečil milijon dediščine. Ne denar in ne blago, ampak poklic in delo sta najlepši kras, sta največje bogastvo, sta najstalejša sreča.

c) Zazrimo še zaenkrat v zrcalo učenke Marije, kako se je v tempeljski šoli obnašala, kretala, zadržala! Po svojem vzgledu je učila vse svoje tovarišice.

Ni nam mogoče, si misliti Marije v tempelju kakor čiste lilije, kakor nedolžne golobice, kakor vzorne mladenke. Njeno srce je bilo le za Gospoda Boga. Njena usta so govorila le svete besede, njena hoja je bila sramežljiva, obleka preprosta pa čista in čedna. Devica je poslušala le glas božji, ki je glas vesti. Mehkužnosti in nasladnosti ni poznala. Globoka vernost, modrost, pravičnost in zmernost so nezmotno napovedovale, kaj postane iz te gojenke na naučnem in vzgojnem zavodu tempeljskem.

Marijini sinovi! Bodite zvesti posnemovalci svoje Matere, o kateri sme vsakateri reči: Moja Mati je najlepša! Bodite čisti in nedolžni, zmerni in zdržljivi — to je vaša lepota in krasota, četudi ste sicer oblečeni v borne halje. Če je biser čistosti tvoj, predragi dijak, si bogatejši od milijonarja, ki je vrgel že v mladosti ta dragulj nečistim živalim. Nedolžen mladenič, čigar oko in lice lesketata v nekajenem žaru in sijaju, čigar srce bije v božji ljubezni, je najlepši stvor na zemlji, je najzalejša podoba zalih podob.

3. V Mariji ljubljeni dijaki! Iz povedanega razvidimo, da koristi dijaška marijanska kongregacija učencu, šoli in staršem. Ta čisto cerkvena družba ne zasleduje posvetnih ciljev in koncev, najmanj pa političnih dobitkov. Ona je cerkvena zveza, se sodi od Cerkve, se vlada v imenu Cerkve od

duhovnega voditelja. Verski je njen namen, verski so pripomočki za dosego družbenih smotrov, kakor so skupne pobožnosti, molitve, prejemanje svetih zakramentov in zakramentalov, poslušanje besede božje, zadobivanje odpustkov. Svet je kraj shodov, kakor je kapela ali cerkev ali tudi dvorana, primerno opravljena. Religiozen je sprejem v pričujočnosti duhovnika, poverjenega od duhovske oblasti. Čisto verski je poglobitveni cilj češčenje deviške matere Marije in najvišji namen dosežanje krščanske popolnosti in z njo vzveličanje neumrljive, po dragoceni krvi Kristusovi odrešene duše.

a) Vernost in pobožnost ne škodujeta nikomur, najmanj sinovom muz, krščanskim dijakom. Iz žive, dejanske vere in iz prave bogoslužnosti priteka blagoslov božji, od katerega je za vsakega človeka vselej vse odvisno. Dijaku lastno delo je pridobivanje vede in znanosti. Prava veda pa prihaja od Boga. *Deus scientiarum Dominus est*. Bog vednosti je Gospod. (1. Kralj. 2, 3). Intelekt ali razum, ki ga daje Bog, se najbolj razvija pod njegovim vodstvom in varstvom. Dijaška leta trajajo dolgo. Življenje je precej enostavno. Talenti so neredkokrat pičli, težkoče se kopičijo, dijak postaje obupen, malosrčen.

Če pa moli k Bogu in se priporoča Mariji, sedežu modrosti, in svetim patronom, tedaj se čuti okrepčanega tako, da vztraja v svojem upapolnem poklicu. Jaz premorem vse v tistem, ki me krepča (Filipj. 4, 13), zatrjuje slavljeni apostol sveta. Molitev podvoji in potroji duševne moči. Najizvrstnejši učenjaki so ponižno priznavali, da se morajo za napredek v znanostih, da se morajo za vse dosegle uspehe v svojih preiskavah zahvaljevati stanovalni molitvi. Jaz sem se naučil pri nogah Križanega več kakor v knjigah učenih, priznava knez šole, sv. Tomaž iz Akvina.

Prav opravljena molitev je vir rednosti, je vrelec delavnosti. Dobra molitev odpravi mnogo tega, kar brani povzdigo duha, kakor so slabe misli, grešne želje, polteni občutki, ničemurne raztresenosti, izbruh strasti. Molitev napolni srce z nežnim čustvom in s pobožnim nagnjenjem, napolni duha z vzvišenimi mislimi in vzveličavnimi nagibi tako, da duša, prosta spon zunanjih čutov, obvlada vse zmožnosti ter se z vso močjo zbira in vedno globlje prodira v skrivnostno tmino znanosti, da najde nove ideje, dospe na nova stališča, doseže nove vidike in razglede.

Molitev je dišava, ki varuje vednost trohnobe, pravi Bako Verulamski. Veda vzbudi in rodi prav lahko napuh in oholost. Napravi mladi človek korak v napredku, mu šine v glavo, pa domneva, da prihaja znanost le od njegovih talentov, od njegovih zmožnosti. In on se prevzame, se povzdigne nad vse, sodi bahavo o vsem, celo o tem, česar ne umeje, in to kar umeje, prizna ali zavrže, kakor se mu po-

ljubi, in prestopi meje, ki jih je potegnila vera človeškemu duhu. Zrak, ki ga diše dijak, mora biti verski. In tako ozračje nahaja dijak v Marijanski kongregaciji. Kaj lahko izgubi dijak pogled na pravi in na končnoveljavni cilj vsega bitja; zabrede v nevarnost, izgubiti edinovzveličavno vero, podlago vsega opravičenja in posvečenja. Molitev ga dvigne k Bogu, ki je ustvarnik, ohranitelj in namen vseh stvari. Močnoveren dijak opazuje svet in njegove prikazni, pa le z enim okom; drugo oko ima odprto za večno Luč. On posluša učenjake in njih mnenja, pa le z enim ušesom; z drugim posluša božjega Učenika. On piše, pa le z eno roko; z drugo se oklepa svete vere, kakor otrok materine roke. Njegova duša ostane združena z Bogom Očetom in Sinom in Svetim Duhom.

Da študira dijak uspešno, mora vse dušne moči zbrati na predmetu, ki se ga uči. Tej neizogibno potrebni zbranosti duha se protivi in ustavlja zavest hudega dejanja. Slaba vest je črv, ki gloda v veselju in trpljenju, grize v šali in resnobi, ne miruje ne po dnevu in ne po noči. Kako si naj mladenič v takem stanju zapomni, v spominu ohrani predmet, ki se ga naj nauči? Kako blagodejno, kako hasnovito in vzveličavno je, da očisti kongreganist nemirno vest v sveti izpovedi in okrepi dušo z vrednim obhajilom.

Vsakdanja izkušnja uči, kako razburijo strasti, postavim jeza, prepirljivost, zavist, častilakomnost, otožnost, dušo in oslabijo njene moči. Strastnosti delajo duševne moči nepripravne za višje delo. Še večje težave pripravljajo nečiste strasti. Če se te polastijo srca, zatemni duh, oslabi volja, otopi čut za vse pravo in dobro, za vse lepo in plemenito. Mladenič sedi mirno pri knjigi, medtem ko se njegovi misli mudijo in pasejo pri opolznih podobah branih ali slišanih ali celo zagrešenih dogodkov. Kje je tu misel in moč za učenje? Starši se čudijo, kako da je sin sicer pri knjigah, pa se nič ne nauči. Kdor hoče uspešno študirati, mora take strasti odpraviti, odgnati, za vselej odsloviti. In pobožne vežbe v kongregaciji zatirajo te strasti, dajejo mladeniču orožje v roke, da jih premaguje, da si pripravlja zdravo atmosfero. Svete vaje vzdržijo srce v miru posvečujoče milosti in pripravijo um, da se vda pridnemu in blagoslovljenemu učenju.

Pa rekel bi kdo, k temu vsemu se napeljujejo dijaki od veroučiteljev ter imajo svoje pobožnosti, izpoved, obhajilo, službo božjo; imajo še tudi druge učenike, ki jih odvrčajo od hudega in vodijo k dobremu. Res je to. Vendar v šoli se nahaja še neki vzgojitelj. To je okolica, je tovarišija, so součenci. Sodrugi imajo na posameznega učenca večkrat močnejši upliv, kakor ga imajo poklicani vzgojitelji, starši, varihi, profesorji. Trije ali štirje učenci vtisnejo neredkokrat duha in napredek razredu.

Mora li biti, da je ta upliv vedno slab, škodljiv, poguben? Zakaj ne bi bil dober, koristen, rešilen? Gotovo! To se godi po kongregaciji. V njej spoznava dijak veliko okrožje prijateljev, ki gojijo vzvišene vzore, cenijo večno lepe ideale. In tako ne zapade lahko kot žrtev zaničevanju svete vere in življenja po njej, ker ve, tako, kakor mislim jaz, jih misli sto in stotisoč. Socios habere iuvat.

b) Ljubi moji! Ko pa koristi versko-nravno življenje dijaku pri učenju, koristi obenem tudi šoli. Temelj prospehu v šoli je disciplina, je pokorščina. Le ta se da nekoliko prisiliti; toda sila ni ideal. Strah in red mora biti prostovoljen. In kdo, vprašam, izvršuje radovoljneje zapovedani red kakor katoličan, ki ve, da so predstojniki namestniki Boga samega, kakor uči in veli izvoljeni apostol Pavel: »Bodite pokorni svojim telesnim gospodom s strahom in trepetom v preprostosti svojega srca kakor Kristusa in ne služite le na oko, kakor ljudem ugačajoč, ampak kakor služabniki Kristusovi storite voljo božjo iz srca radi. In služite z dobro voljo kakor Gospodu in ne ljudem, vedoč, da bo sleherni to, kar stori dobrega, dobil od Gospoda.« (Efež. 6, 5—8). Nihče ne povdarja načela avtoritete ali višje oblasti tako krepko, kakor ga naglašata naša sveta Cerkev, ki osvetljuje osebe višjih s skrivnostno glorio, jih obkrožuje s sijajem, ker govori po njih vsemogočni in vsevedni Bog. Kako vesel in rad bo marijanski sodal ubogal predstojnike, ker je prepričan, da je po krščanski pokorščini prijeten nebeški Gospej, kateri je na blagdan slovesnega sprejema v njeno družbo obljubil in se zarotil: Jaz te izvolim za svojo gospo, varihinjo in mater!

c) Ko pa napreduje Marijin sodal v svojem poklicu in je prosto podložen svojim učiteljem, postaja s tem tudi ponos in radost svojih staršev. Bogoljubni dijak nikdar ne zabi, da je prejel od svojih staršev nebrojnih dobrot in jim je za nje zahvalen. Izgubi pa dijak verske ideale, so večidel starši prvi, ki morajo to izpremembo bridko okusiti in zavoljo nje hudo trpeti. Mladin postane doma osoren in drzen, nasilen in zadirljiv. Vse mu zagreni in se mu opelini. In kmalu se pozna to tudi v šoli, da je nesrečnež trpel škodo na veri in veroizpovedi. Kdo bi se torej ne veselil, da se posvetijo dijaki kongregaciji, ki je pripomoč za obranitev in pospešitev vsega dobrega, ki je koristna učencem, koristna šoli, koristna domu!

Preljubi duhovni sinovi!

Danes se posvetite Mariji, ji obljubite, da se bote v mislih in željah, v besedah in dejanjih gibali tako, da ne bote nikdar žalili Marije svoje kraljice. Če je mati kraljica, je tudi njen otrok kraljič. In Marija je kraljevskega rodu, pa je kraljica po svojih čednostih, je kraljica angeljev, devic in spozna-

valcev. Bodite tej kraljici kraljic zvesti do smrti in srečni bote v časnosti in blaženi v večnosti!

Ob sklepu imenitne slovesnosti še izrečem svojo nadpastirsko zahvalo vsem, ki so pripomogli k ustanovitvi dijaške marijanske kongregacije v Mariboru. Moja iskrena hvala velja gospodu vodju tukajšnjega semenišča, vsem gospodom profesorjem veronauka, zlasti pa blagemu gospodu voditelju, ki je glava in srce prevažne družbe. Kongreganisti mu naj brez sumnje zaupajo, ker on pozna njihove križe in nadloge; mu naj odkrivajo svoja srca in on ne bo le govornik, ampak tudi duša družbenega življenja. Od duha je vse odvisno. Duh oživlja vse, črka mori. Moj letošnji pastirski list o Svetem Duhu berite in premišlujte radi ter uvažujte nujni opomin moža, ki vam le dobro želi in hoče: »Obiskujte visoko šolo Svetega Duha vi, krščanski dijaki srednjih šol in vseh drugih višjih učilišč in vzgojevališč! Prosite ga za dar modrosti in umnosti, sveta, moči, učenosti in strahu božjega! Pustite, da se vaš duh

na krilih Svetega Duha vzdiga k nebeškemu življenju! Vaš Oče v nebesih daje dobrega duha tistim, ki ga prosijo. (Luk. 11, 13). Vztrajajte zatorej v izobraževališču Svetega Duha in pustite njega delovati!«¹

Nunc est hora. Zdaj bije ura, da se vzdramimo. Veliki časi terjajo velike značaje, potrebujejo apostole, zahotevajo spoznavalce in mučence.

Bodi torej danes slovesno spočeta, dijaška Marijina kongregacija božji vrt, poln solnca in življenja, poln cvetja in sadja. V njem naj duhte vijole ponižnosti, naj rde vrtnice svete ljubezni, naj bleste lilije čistosti, naj rastejo hrasti krščanske neupogljivosti in značajnosti pri obrambi resnic in pravic, naj cveto lepe lipe požrtvovalne domoljubnosti, naj se vzpenjajo imortelke ali nevenljivke nadzemeljskega, nadčutnega, nadnaravnega mišljenja! Amen. Na vekomaj Amen.

¹ Lavantinske škofije uradni list. 1920. Štev. III. odst. 25. str. 50.

44.

Orlovski tabor v Mariboru.

V prestolnem mestu Lavantinske škofije se bo vršil v dnevih od 29. julija do 3. avgusta 1920 prvi slovanski orlovski tabor, čigar namen je oživiti in poglobiti katoliško vero in prepričanje v srcih mladine, pa tudi utrditi versko življenje v vseh slojih našega vedno vernega ljudstva. Grozna svetovna vojska je izrabila telesne moči vseh narodov in s tem oškodovala tudi duševno življenje. Potrebno je duševno prerojenje v Bogu, od katerega izhaja neumrjoča človeška duša, potrebna obnovitev življenja po Kristusovi veri. Vsi naj dospemo do edinosti v veri in do spoznanja Sina božjega, do popolnega moža, do mere polne starosti Kristusove, da ne bomo več otroci omahljivi in da nas ne bo vsak veter nauka gibal semintja vsled hudobije ljudi in njihove zvičajnosti v zapeljavanju k zmoti, temveč da resnico izvršujemo v ljubezni ter rastemo v vseh rečeh v njem, ki je glava, Kristus. (Ef. 4, 13—15).

Treba je vsem krščanske vzgoje, treba je vzgajati značaje zlasti med mladino, da ostane trdna v svojem krščanskem prepričanju in življenju ves čas zemeljskega bivanja. Značajan krščanski mladenič in značajna krščanska mladenka ne vprašata po mnenju množice, da bi se po tem ravnala, ne vprašata svojih strasti, da bi jih poslušala, jasno sodita o mislih množice, srčno premagujeta strasti, se odlikujeta po čistosti in zatajevanju samega sebe, ker ju vodi nauk in ju krepča milost Kristusa, ki je izvir in cilj vsega življenja, kakor sam zatrjuje: Jaz

sem luč sveta; kdor hodi za menoj, ne hodi po temi, ampak bo imel luč življenja. (Jan. 8, 12). Jaz sem pot, resnica in življenje; nihče ne pride k Očetu razen po meni. (Jan. 14, 6). Da bo torej vzgoja mladine dosegla svoj namen, moramo iskati pomoči tam, kjer jo edino moremo dobiti, pri Kristusu, v Cerkvi. Lavantinski škofijski zbor leta 1911 določa: »Da je vzgoja mladine trdna in uspešna, mora se ozirati na mladeniča kot takega, obstoječega iz duše in telesa, obdarovanega z dušnimi in s telesnimi zmožnostmi, ki se v tem življenju ne dajo ločiti druga od druge, vendar tako, da je duša pglavitni del vzgoje, da so časne reči prešinjene z duhom vere in da na primeren način služijo nadnaravnemu namenu.«¹

Poleg drugih katoliških društev in družb izvršuje to važno delo vzgoje mladine že več let telovadno društvo »Orel«. Orel je organizacija poštene krščanske slovenske mladine. Naloga Orla je, vso slovensko mladino, ki krščansko misli in se po krščanskih načelih hoče tudi v življenju ravnati, združiti v eno samo četo; to mladeniško četo izobraževati umsko, нравno in telesno; s pomočjo te mladine zbujati, utrjevati in ogrevati ljudstvo za vzore krščanskega mišljenja in življenja. Podlaga vsemu Orlovemu delovanju je katoliška vera, njena načela in zapovedi, kakor nam jih je dal Bog in dala sveta katoliška Cerkev.

¹ Operationes et constitutiones Synodi dioeceseanae Lavantinae anno 1911 congregatae. Marburgi, 1912. Str. 753.

Res vzvišen je namen Orla, prevažna njegova naloga. Zato z veseljem opazujemo, kako ta telovadna zveza zlasti zdaj po končani strašni vojski poživlja, razširja in pogloblja svoje delovanje. Notranje podrobno delo je v telovadnih društvih najbolj potrebno. Treba je ne samo, da se po telovadbi krepí telo, ampak da se po vajah, po predavanjih, na shodih in sestankih prepoji um s krščanskimi nazori ter se pridobi volja za odločno verno in pravno življenje. Potrebno pa je tudi občno navdušenje. Mladina mora videti, da se ljudstvo, narod zanima za njene težnje, mora spoznati sorodna društva pri drugih narodih. In ta namen se naj doseže s prvim slovanskim orlovskim taborom v Mariboru.

Na probudo Orlovske zveze se je sestavil v Ljubljani dne 1. decembra 1919 osrednji pripravljalni odbor za prvi slovanski orlovski tabor v Mariboru in predsedstvo tega odbora je o Božiču leta 1919 izdalo oklic na katoliško ljudstvo, v katerem kliče na skupno delo poleg drugih z naslednjimi besedami: »Ob tem svečanostnem prazniku katoliške mladine naj slavi zmago socialna misel krščanske vzajemnosti; zato se naj zbero vsi: delavec, kmet, obrtnik, uradnik, razumnik. Vsi stanovi se naj zavedo, da tvorijo v krščanstvu eno družino. Prepričajmo naj se, da je njih mladina nastopila pot prave svobode, da se je uvrstila med bojovníke za uveljavljenje katoliških načel, za izenačenje pravic, za spoštovanje poštenega dela, za dosego stanovskega in mednarodnega bratstva. Katoliška mladina je seme nove, zdrave družbe... Ob idealni mladini pa naj črpajo vsi, ki se zbero k skupnemu prazniku, navdušenja za vzvišene vzore. Na ta slavnostni praznik vabimo torej vse bratske orlovske odseke iz Jugoslavije, vsa bratska orlovska društva iz Češkoslovaške republike, iz Združenih in drugih ameriških držav, ter katoliška telovadno-kulturna udruženja iz Poljske republike. S srčnim veseljem bi radi pozdravili tudi vse dobromisleče brate iz Rusije in drugih slovanskih držav, kakor tudi iz Francije, Anglije, Belgije, Nizozemske, Švice, Španske itd.« Povabljeni so na orlovski tabor in bodo obenem tamkaj zborovala vsa druga krščanska društva in vse druge krščanske organizacije zlasti iz Slovenije.

Predsedstvo pripravljalnega odbora je predložilo semkaj prošnjo, naslovljeno na Njih Svetost papeža Benedikta XV., da bi odposlali na orlovski tabor v Maribor svojega odposlanca. Prošnja je bila od tukaj odposlana svetemu očetu s tema le spremnicama:

Beatissime Pater!

Immanis belli horrendas eversiones, sociales ac religiosas vitae perturbationes nemo magis San-

ctitate Tua luget, qui orbi catholico communis Pater es constitutus. Nec quidquam ferventius desideras, nisi ut multiplicia illa damna omnium bonorum geminata opera quanto citius resarciantur eaque praeprimis, ex quibus mala plurima pullulant, damna videlicet, quae vita christiana est passa. Omnium laborum beneficiorumque ad illa mala reparanda praeclare a Beatitudine Tua susceptorum ac praestitorum gratissimo animo meminimus.

Iuventus catholica nationis slovenae et quarundam aliarum slavicarum nationum societatem iniiit Aquilam (Orel) nuncupatam, quae eo tendit, ut iuvenum corpora exerceantur et animi, corpora quidem gymniciis exercitationibus, animi vero christianis virtutibus. Consociatio praedicta magnum convocavit coetum diebus 29. 30. 31. mensis Iulii necnon 1. 2. Augusti 1920 in urbe mea residentiali celebrandum, nec solum nostrates, sed aliarum quoque nationum sodalitia, quae eosdem prosequuntur fines, invitavit. Etiam aliae catholicae societates non paucae convenient, principiorum catholicorum fidem palam professurae.

Nihil est, quod ista sodalitia magis malint, nisi ut universalis christianorum Patris legatum in conventu celebrando praesentem conspiciant. Libellum ergo supplicem consociationis, »Orel« vocatae, Tibi, Sanctissime Pater, humillime substerno, ut, si fieri potest, deleges, qui nomine Beatitudinis Tuae coetui intersit.

Sed et ego Episcopus Lavantinorum enixe rogo, ut Sanctitas Tua legato misso sollemnia illa augere dignetur. Magnam afferret consolationem, haud mediocrem confirmationem populo catholico Beatitudinis Tuae delegati praeclara praesentia.

Ut conventus iuventutis catholicae celebrandus uberes pro religione afferat fructus, Sanctitas Tua Benedictione Apostolica omnes, qui ei parando navant opera sive ei intererunt, corroborare simul atque me praesulem et meum clerum fidelesque dioecanos eadem paterne munire dignetur, quod ad Thronum Summi Pontificis provolutus humillime peto.

Sanctitatis Tuae

humillimus, devotissimus, obedientissimus
famulus et filius

Maribori ad flumen Dravum,
die 12. Maii 1920.

† Michael,
Episcopus Lavantinorum.

Reverendissime ac Excellentissime
Domine Archiepiscopo!

Velit Amplitudo Tua Reverendissima litteras annexas ad Thronum Sanctitatis Suae benigne dirigere.

Una propono Amplitudini Tuae Colendissimae libellum, quo societas gymnica »Orel« (Aquila) Te

precatur, ut praesentia Tua conventus decorem augere digneris.

Sed et mihi magno est honori rogare Te, Reverendissime Domine Archiepiscopo, ut urbem meam residentialem petas, apud me commoreris hospes desideratissimus ac praesentia Tua fidelium, qui confluent, erigas animos atque confirmes.

Dum faustam adventus Tui intimationem confidenter exspecto, cum sensis singularis venerationis et observantiae persisto

Reverendissimo Nuntio Apostolico addictissimus et obsequentissimus servitor

Maribori ad flumen Dravum, † Michael,
die 12. Maii 1920. Episcopus Lavantinorum.

Illustrissimo ac Reverendissimo Domino Francisco Cherubini, Archiepiscopo Nicosiano, Nuntio Apostolico Beograd.

K orlovskemu slavlju so bili povabljeni tudi visoki cerkveni dostojanstveniki, kakor Njih Eminenci gospoda kardinala Frančišek Bourne iz Londona in Desiderat Mercier iz Belgije, presvetli gospodje nadškofje Frančišek Cherubini, apostolski nuncij v Beogradu, Frančišek Kordač iz Prage ter Anton Bauer iz Zagreba, nadalje prečastiti gospodje škofje Anton Bonaventura Jeglič iz Ljubljane, Jurij Carić iz Splita, Jožef Marušić iz Senja, Ludovik Mišić iz Mostara, Janez Šarić iz Sarajeva, Jožef Garić iz Banjaluke, Dionizij Njaradi iz Križevaca, Ludovik Casartelli iz Manchester na Angleškem ter titularni škof Andrej Karlin iz Št. Vida pri Ljubljani. Vsem so bila odtod poslana vabila predsedstva osrednjega pripravljalnega odbora za prvi slovanski orlovski tabor z naslednjim spremnim pismom, katerega naslov in sklep sta bila dostojanstvu naslovljencev primerno izpremenjena:

Eminentissime ac Reverendissime
Princeps!

Sodalitia gymnica catholica, Aquilae (Orel) nomine compellata, grandem coetum in urbem meam residentialem concivere, qui diebus 29. 30. 31. mensis Iulii nec non 1. 2. Augusti 1920 celebrabitur. Occasionem etiam aliae quaedam catholicae consociationes arripuere conveniendi, ut de iis, quae ad ipsas pertinent, consilia conferrent ac principiis catholicis se fidas esse ostenderent. Magna ergo diebus istis res agatur eo vel maior, cum tot damna, diuturno illo ac cruento bello rei catholicae inflictas, sint reparanda. Haud mediocri affectus gaudio porrigo Eminentiae Tuae Colendissimae libellum, quo laudata societas gymnica Te precatur, ut praesentia Tua conventus decorem augere digneris.

Sed et mihi magno est honori, rogare Te, Eminentissime Princeps, ut urbem meam episcopalem

petas, apud me commoreris hospes desideratissimus ac praesentia Tua fidelium, qui confluent, erigas animos atque confirmes.

Spero fore, ut litteras hasce meas benigno excipias animo ac faustum adventus Tui mihi mittas nuntium.

Eminentiae Tuae
obsequentissimus servitor

† Michael,

Maribori ad flumen Episcopus Lavantinorum.
Dravum, die 12. Maii 1920.

Veliko delo je započeto ter se bliža izvršitvi. Kn. šk. ordinariat je vedno z veseljem pozdravljal vse naprave in prireditve, ki težijo za prelepim namenom, zbirati mladino in krščansko ljudstvo sploh pod nepremagljivim praporom Kristusovim. Srčno se raduje tudi te prireditve v škofovski prestolici. Pa priprava za velepomembne dneve in izvedba nameravanega podjetja bota terjali veliko truda in mnogo znoja. Prosimo zato vsemogočnega Boga v prisrčnih molitvah, da blagoslovi to izredno prireditve, da podpira s svojo močjo in milostjo zlasti tiste, ki so prevzeli težavni, pa zaslužni trud za prvi orlovski tabor! Sodelujmo vneto vsi, duhovniki in laiki, vsak v svojem delokrogu in po svojih močeh, da bodo dnevi od 29. julija do 3. avgusta res dnevi pospešitve časti troedinega Boga in utrjenja verskega življenja med vsemi stanovi, dnevi veličastne manifestacije krščanskega prepričanja, dnevi, ko se bo slovanska mladina v medsebojnem spoznavanju in občeivanju navdušila za visoke krščanske vzore in si položila temelj nadaljnjemu skupnemu delovanju v radost in korist svete katoliške Cerkve in ljube domovine!

Dušni pastirji naj skrbijo za udeležitev pri orlovskem taboru, naj pazijo na to, da se bo vršilo vse izpodbudno in vzveličavno. Kolikor mogoče in kolikor to dopušča opravljanje redne nedeljske službe božje, naj duhovniki spremljajo udeležence tabora iz svojih župnij. Ako bi bilo zaradi tega nujno potrebno, da doma ostali duhovniki v nedeljo dne 1. avgusta 1920 služijo dve sveti maši, se da dovoljenje za binacijo pod navadnimi pogoji z naročilom, da dotični duhovniki z navedbo razloga za binacijo to takoj naznani po svojih dekanijskih uradih kn. šk. ordinariatu. (V telovadni obleki in kot telovadci naj pa duhovniki nikar ne nastopajo!)

Dal Bog, da bi prvi slovanski orlovski tabor v Mariboru rodil obilo vzveličavnega sadu. Bodite stanovitni in neomahljivi, vedno polni vnete marljivosti za delo Gospodovo, ker veste, da vaše delo v Gospodu ni zastonj (I. Kor. 15, 58).

Razpis ustanovnih mest v kn. šk. dijaškem semenišču, Maksimilijanišče-Viktorinišče, za šolsko leto 1920/21.

Z ozirom na tuuračni odlok z dne 17. julija 1878 št. 1451 se razpiše v kn. šk. dijaškem semenišču za prihodnje šolsko leto 1920/21 sedem novih ustanovnih mest za zopetno oddajo.

Pogoje za sprejem je naša škofijska sinoda leta 1900 določila tako le:

»§ 69. Alumni in seminarium non suscipiuntur, nisi qui legitimo matrimonio in dioecesi Lavantina oriundi, moribus probi, corpore sani, aetate non iusto proveciores; studia primae classis gymnasii cum laude absolverint et sua indole et voluntate spem attulerint, eos ecclesiae Lavantinae sacro ministerio perpetuo se tradituros esse.« (Actiones et constitutiones Syn. dioeces. anno sacro 1900 institutae et peractae. Marburgi, 1901. Pag. 456).

Pri otvoritvi novega dijaškega semenišča v Mariboru leta 1878 so se določili za sprejem naslednji bistveni pogoji, ki veljajo še sedaj. Glasijo se:

1. Poklic k duhovskemu stanu — brez izjeme — torej tudi pri tistih, ki so pripravljeni, plačati polno oskrbovalnino, ker dijaško semenišče ni konvikt ali navadna preskrbljevalnica; namen semenišča je čisto drug, namreč, da se mladeniči, ki se hočejo posvetiti duhovskemu stanu, za ta stan izobražujejo. Zato se v dijaško semenišče ne morejo sprejeti taki prošnjiki, ki imajo sicer velike zmožnosti in so vzornega vedenja, če nimajo poklica za duhovski stan, ali če njihovi starši in domači niso voljni, jih temu stanu izročiti, ali če so tisti Cerkvi celo sovražni. (Sklepna beseda o pomenu in namenu dijaškega semenišča Lavantinskega v knjigi: Dr. Mihael Napotnik, Govor do semeniščanov in semeniške zgodovine obris. V Mariboru, 1910. Stran 170 do 185).

2. Lepo vedenje in dober napredek pri učenju.

3. Telesno zdravje.

4. Prošnjiki se le tedaj morejo upoštevati, če so z dobrim uspehom dovršili najmanj že prvi gimnazijski razred.

5. Gledé na starost imajo prednost tisti, kateri po dovršenem osmem gimnazijskem razredu še ne bodo prestopili 21. starostnega leta.

6. Vsak gojenec mora biti preskrbljen s potrebno obleko in prtenino in mora v semenišče za svojo rabo s seboj prinesiti dve odeji, eno pódzglavno blazino, dva para rjuh, dve obrisači in dva servieta; tudi morajo starši, domači ali drugi dobrotniki semeniških gojencev sami poravnati stroške za učne knjige in šolske potrebščine. — Iz imetja zavoda se poleg polne preskrbe gojencev plača snaženje perila, kurjava in svečava, kakor tudi zdravljenje obolenih gojencev.

7. Prošnji za sprejem se naj priložijo:

Krstni list, šolski izpričevali zadnjih dveh polletij in ubožni list. Prosilci za eno zgoraj omenjenih ustanovnih mest naj prošnji za sprejem priložijo izjavo (reverz-obveznico), podpisano od njimovih staršev ali od variha in sopolpisano od dveh zanesljivih prič, s katero se starši oziroma varih ali kak dobrotnik zavežejó, da bodo preskrbovalnino letnih 1000 K semeniški blagajni povrnili v slučaju, da bi gojenec iz lastne krivde ne postal duhovnik Lavantinske škofije.

Prošnje za sprejem v kn. šk. dijaško semenišče se morajo vložiti najdalje do 10. avgusta pri pristojnem kn. šk. župnijskem uradu. Ker je malo časa, lahko kn. šk. župnijski uradi predložijo do zgoraj omenjenega dneva pri njih vložene prošnje neposredno kn. šk. ordinariatu, veže jih pa resna dolžnost, da vestno semkaj poročajo o npravnem obnašanju prošnikov in njihovih domačih in v kakšnem gmotnem stanju se nahajajo starši ali sorodniki prošnikov. Tudi naj kn. šk. župnijski uradi semkaj pišejo, če so prošnjiki gledé na zdravje in postavo po njihovem mnenju spósobni za vzvišeni duhovski stan.

Ker je še zmeraj velika draginja in ker kn. šk. dijaško semenišče ne more izhajati s svojimi dohodki, se opozorijo starši, da bodo morali plačevati za vsakega gojenca mesečno 200 K naprej ali v denarju, ali pa, če je le količkaj mogoče, v živilih vsaj polovico. Če bi pa padle cene živilom, se bodo predpisani prispevki znižali že med letom.

Kn. šk. Lavantinski konzistorij v Mariboru,

dne 5. julija 1920.

Martin Matek,

doctor rom. in iure canonico,
ravnatelj kn. šk. pisarne.